

The Determination of Secondary School Students' Internet Competency Level Perceptions

Arzu DEVECİ TOPAL¹, Aynur KOLBURAN GEÇER²

ABSTRACT: The project entitled “A computer for every student” in Kocaeli and implemented for three years, is thought to be of significance in terms of equal opportunities in education and introduction of the internet and computers to those whose families belong to middle or low socio-economic status. Within the framework of the project, it is essential to explore the effect of computers on internet usage competency level perceptions of secondary school students. The purpose of the research is to assess secondary school students' internet competency level perceptions according to different variables (gender, grade, year of internet and computer usage, prospective occupation). The research employs a descriptive case study model. As a result, the study examines the internet competency level perceptions of the secondary school students provided with mini-computers in the social responsibility project which has been implemented for three years and concludes that the result is satisfactory.

Keywords: Secondary school students, internet competency level perceptions

SUMMARY

Purpose and significance: Being aware of the entailed benefits of a prospective information society, Kocaeli Metropolitan Municipality began to distribute netbooks every year, as of 2009, to the first grade students in Kocaeli formal secondary schools under the name of “A Computer for Every Student” campaign. The purpose of “A Computer for Every Student” project was to develop students' computer and internet literacy, providing equal opportunities in education and introduction of the internet and computers to those whose families belonged to middle or low socio-economic status. Within the framework of the project implemented for three years, it was essential to explore the effect of computers on internet usage competency level perceptions of secondary school students. The purpose of the research was to assess secondary school students' internet competency level perceptions according to different variables (gender, grade, year of internet and computer usage, prospective occupation).

Methods: A descriptive case study model was employed in the research to explore students' internet competency level perceptions. The research also used survey model. The survey data were gathered through the ‘Internet Competency Level Questionnaire’. Average, standard deviation, independent t-test, one way variance analysis and LSD test were used in the data analysis.

Results: As a result of the research, internet competency level perceptions of the participant students were found "high". The students considered themselves sufficient enough in terms of internet usage. Their internet competency level perceptions were parallel with their ages and there was a linear relationship between the internet competency perception and the period of computer usage. It was shown that most of them frequently used computers and usually used the internet for social sharing sites but chatting rate was practically low.

Discussion and Results: It was attempted to explore any possible effect of computers on internet competency level perceptions of secondary school students within the scope of a three-year social responsibility project. Internet competency level perceptions of the participant secondary school students as mini-computer holders were analyzed and the result was found satisfactory. We can remark that computer distribution by Kocaeli Metropolitan Municipality was one of the most important steps taken to train today's students and tomorrow's youth. Further research is recommended to explore student perceptions and attitudes towards the internet in details.

¹ Kocaeli University, Department of Informatics, adeveci@kocaeli.edu.tr

² Kocaeli University, Department of Computer and Instructional Technologies akolburan@kocaeli.edu.tr

Ortaokul Öğrencilerinin İnternet Yeterlik Düzeyi Algılarının Belirlenmesi

Arzu DEVECİ TOPAL³, Aynur KOLBURAN GEÇER⁴

ÖZ: Kocaeli’de üç yıldır devam eden “Her öğrenciye bir bilgisayar” projesinin eğitimde fırsat eşitliğini sağlayabilmek, orta ve düşük sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin çocuklarını da bilgisayar ve internetle buluşturmak açısından bu projenin yararlı olacağı düşünülmektedir. Proje kapsamında sahip olunan bilgisayarların ortaokul öğrencilerinin internet kullanma yeterlik düzeyleri ile ilgili algıları üzerindeki etkisini görmeye ihtiyaç duyulmuştur. Bu çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin internet yeterlik düzeyi algılarının çeşitli değişkenler (cinsiyet, sınıf düzeyi, bilgisayar ve internet kullanma yılı, gelecekte seçecekleri meslek vb.) açısından değerlendirmektir. Çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Sonuç olarak bu araştırma ile bir sosyal sorumluluk projesi olarak gerçekleştirilen üç yıllık bir uygulamada, mini bilgisayar dağıtılan ortaokul öğrencilerinin internet yeterlik düzeyi algıları incelenmiş, ortaya çıkan sonucun memnuniyet verici düzeyde olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul öğrencileri, internet yeterlik düzeyi algıları.

GİRİŞ

Çağımızda bilgi ve teknolojinin değişim hızının artması toplumsal yaşamı da değiştirmekte ve yeni kavramları gündeme getirmektedir. Bilgi toplumu, bilgi teknolojisi, iletişim teknolojisi, bilişim teknolojisi vb. kavramlar hayatımızda sıkça kullanılmaya başlanmıştır. Söz konusu kavramlardan olan bilgi ve teknoloji arasında çift yönlü ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Bilgi arttıkça teknoloji gelişmekte, teknoloji geliştikçe bilgi artmaktadır. Teknoloji ve bilgi arasındaki çift yönlü olan bu döngü sayesinde bilginin peşinde koşan tüm toplumlarda çok hızlı bir değişim ve gelişim yaşanmaktadır. Bugün toplumlar yetiştirdikleri bireylerin bilgi ve iletişim teknolojilerine hakim olup bunu yaşamlarında etkili bir şekilde kullanmalarını beklemektedirler.

Öğrencilerin bilgiye ulaşmalarındaki öğrenme kaynaklarından biri dev bir kütüphane olarak adlandırılabilir olan internettir. İnternet’in, günlük hayatta kullanıcılarına sağladığı sınırsız iletişim kurma ve bilgiye erişim kolaylığı, eğitim kurumları için bilgi alışverişi, kayıt, not tutma, bilgi güncelleme gibi avantajlar sonucunda internet eğitim kurumları için olmazsa olmaz bir unsur haline gelmiştir (Kaya, 2005). Öğrencilere yaşam boyu öğrenme becerilerinin kazandırılmasında, ihtiyaçları olan bilgiyi sağlamada yardımcı bir araç olan internet, öğrencilerin bilgiye ulaşmaları için sorumluluk almalarını da sağlamaktadır (Akkoyunlu ve Yılmaz, 2005). Bu sorumlulukları almasında öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin bazı yeterlilikleri kazanması gereklidir. Söz konusu yeterliliklerden biri de internet kullanma yeterliliğidir.

İnternet kullanma yeterliliği, e-posta gönderme ve alma, e-postaya dosya ekleme, internette bilgi arama, adresleri tanıma, arama motorlarını ve sohbet ortamını kullanma, haber listelerine üye olma gibi temel bilgileri kapsamaktadır (Sarı, 2000). Dünyada olduğu gibi ülkemizde de bilgisayar ve internet kullanımı hızla artmaktadır. 2010 yılı itibarıyla ülkemizde internet kullanımı %37,6’ya ulaşmıştır (Bilgi Toplumu İstatistikleri, 2011). İnternet kullanımının giderek arttığı ülkemizde ortaokul öğrencilerin internet ile ilgili söz konusu yeterlilikleri kazanmasında bulunduğu çevrenin (aile, okul, internet kafeler vb.) ve bu çevrenin ona sunduğu olanakların önemi büyüktür.

Özellikle günümüzde yaşam boyu öğrenmede temel bilgi kaynaklarından biri olan ve günlük yaşantıda her alanda etkin olarak yararlanılan internet ile ilgili temel yeterlikler konusunda ortaokul öğrencilerinin düzeylerinin belirlenmesi onlara bu konuda yapılacak yardımlar için veri oluşturabilir. Bu konuda yapılan çalışmalara bakıldığında Ersoy ve Yaşar (2003), ortaokul 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin internet kullanma durumlarını, öğrencilerin, öğretmenlerin ve anne-babaların

³ Kocaeli Üniversitesi, Enformatik Bölümü, adeveci@kocaeli.edu.tr

⁴ Kocaeli Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümü, akolburan@kocaeli.edu.tr

görüşlerine dayalı olarak ortaya koymaya çalışmışlardır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, ortaokul 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin interneti etkili ve verimli olarak kullanmadıkları ortaya çıkmıştır. Ancak, öğrencilerin internet temel kullanım becerileri bakımından gerek öğretmenlerden gerekse anne-babalardan daha iyi oldukları bulunmuştur.

Gündoğdu(2006), ortaokul öğrencilerinin internet kullanım düzeyleri ve amaçlarını öğrenci görüşlerine dayalı olarak belirlemeye çalışmıştır. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin internet yeterlik düzeyleri orta derece seviyesindedir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun interneti sıklıkla kullandıkları, yaş büyüdükçe internet kullanma oranında artış olduğu görülmüştür.

Sakarya ve arkadaşları (2011), Konya ili Meram ilçesinde yer alan bir ilköğretim okulundaki 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıfta okuyan öğrencilerin interneti ve arama motorlarını kullanım durumlarını incelemiştir. Araştırma sonucunda bilgi kaynağı olarak internetin ilk sırada geldiği, interneti öğrencilerin en çok evde kullandıkları, bilgi arama, oyun oynama, haberleşme amaçlı kullanılmasının ön plana çıktığı, en çok kullanılan arama motorunun Google olduğu ve arama motorları içerisinde aranan bilgi türünün şiir, haber ve bilgi gibi yazı ağırlıklı bilgiler olduğu görülmüştür.

Bilgi toplumu olabilmenin gelecekte getireceği yararların farkında olan Kocaeli Büyükşehir Belediyesi 2009 yılında “Her Öğrenciye Bir Bilgisayar Projesi” adıyla Kocaeli’deki resmi ortaokullarda okuyan 6.sınıf öğrencilerine ücretsiz olarak diz üstü mini bilgisayar (netbook) dağıtma kampanyası başlatmıştır. Gelecekte bilgisayar ve internet okuryazarlık düzeyi yüksek olacak öğrencilerin yetişmesine katkıda bulunmak isteyen Kocaeli Büyükşehir Belediyesi 2011 yılı itibariyle 80 binin üzerinde bilgisayar dağıtmıştır. Belediye beş yıllık proje sonucunda 130 bin çocuğa bilgisayar dağıtmayı hedeflemiştir. Eğitimde fırsat eşitliğini sağlayabilmek, orta ve düşük sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin çocuklarını da bilgisayar ve internetle buluşturmak açısından bu projenin yararlı olacağı düşünülmektedir.

“Her öğrenciye bir bilgisayar” projesi kapsamında bilgisayara sahip olan ortaokul öğrencilerinin internet kullanma yeterlik düzeyi ile ilgili algılarını belirlemek amacıyla böyle bir çalışma yapmaya ihtiyaç duyulmuştur.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin internet yeterlik düzeyi algılarını çeşitli değişkenler (cinsiyet, sınıf düzeyi, bilgisayar ve internet kullanma yılı, gelecekte seçecekleri meslek vb.) açısından değerlendirmektir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Ortaokul öğrencilerinin internet kullanma yeterlik düzeylerine ilişkin algıları ne düzeydedir?
2. Ortaokul öğrencilerinin internet kullanma yeterlik düzeyi ile ilgili algıları; cinsiyet, sınıf, okulların bulunduğu çevrenin sosyo-ekonomik düzeyi, mini bilgisayarı kullanma sıklıkları, evdeki bilgisayar adeti, mini bilgisayarın kullanıldığı yer, mini bilgisayarı kimin kullandığı, interneti kullanmaya başlama yaşı, interneti haftada kaç saat kullandıklarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, öğrencilerin internet yeterlik düzeyi ile ilgili algılarını belirlemek amacıyla betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Bu model olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların “ne” olduğunu betimlemeye çalışır (Kaptan, 1995: 59).

Evren ve Örneklem

Tarama modelinde yürütülecek bu araştırmanın evrenini, 2011-2012 öğretim yılı II. döneminde Kocaeli ili merkez ilçesinde bulunan 61 resmi ortaokulda okuyan 6-7-8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemi ise, merkez ilçeden “oranlı küme örnekleme” yöntemiyle seçilen öğrenciler oluşturmaktadır. Oranlı küme örnekleme işleminde, önce evren kendi içinde daha benzeşik özellikleri olan alt evrenlere ayrılır. Her alt evrenin örnekleme girme şansı, bütün içindeki oranlarını yansıtabilecek eşitlikte olur. Bu şekilde gerçekleştirilen oranlı küme örnekleminin, daha temsili bir

örneklem oluşturduğu kabul edilir (Karasar, 2007). Oranlı küme örnekleme için evren önce araştırma bulguları açısından önemli farklılıklar getirebileceği düşünülen “sosyo-ekonomik düzey” değişkenine göre “üst (9 ortaokul)”, “orta (26 ortaokul)” ve “alt (26 ortaokul)” olmak üzere üç alt evrene ayrılmıştır. Daha sonra her bir alt evrenden, o alt evrenin bütün içindeki oranını yansıtacak şekilde 7 (%10) ortaokul seçilmiştir. Bunun için alt sosyo-ekonomik düzeyden 3, orta sosyo-ekonomik düzeyden 3 ve üst sosyo-ekonomik düzeyden de 1 okul araştırma kapsamına alınmıştır. Bu okullarda okuyan toplam 524 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Fakat bazı öğrencilerin ankette demografik bilgilerini eksik doldurduğu görülmüş ve 513 öğrencinin anketi değerlendirmeye alınmıştır.

Veri toplama Aracı

Araştırmanın verileri, “İnternet Yeterlik Düzeyi Ölçeği” ile toplanmıştır. Ölçeğin birinci bölümünde öğrencilerin cinsiyet, sınıf, mini bilgisayar kullanma sıklıkları, evlerindeki bilgisayar adeti, mini bilgisayarın kullanıldığı yer, mini bilgisayar kimin kullandığı, interneti kullanma amaçları, interneti kullanmaya başlama yaşı, interneti haftada kaç saat kullandıkları ve interneti sıklıkla kullandıkları yer gibi bilgileri içermektedir. İkinci bölümünde ise öğrencilerin İnternet yeterlik düzeyinin belirlenmesinde kullanılan ölçek Gündoğdu (2006) tarafından geliştirilmiştir. “İnternet Yeterlik Düzeyi Ölçeği” yazarın izni alınarak kullanılmıştır. İnternet Yeterlik Düzeyi anketi 30 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 5’li Likert tipi olarak hazırlanmıştır. Maddeler “Çok iyi yapıyorum-5, Yapıyorum-4, Kısmen yapıyorum-3, Yapamıyorum-2, Hiç yapamıyorum-1” olacak şekilde puanlanmıştır. Buna göre, ölçekte toplam olarak alınan en yüksek puan 150, en düşük puan ise 30’dur. İnternet Yeterlik Düzeyi Anketi’nin güvenilirliği hakkında bilgi elde etmek amacıyla yapılan iç tutarlılık güvenilirliği analizlerinde Cronbach Alpha katsayısı $\alpha=0.94$ olarak bulunmuştur (Gündoğdu, 2006). Bu çalışma için uygulama yapılmadan önce İzmit merkezdeki iki ortaokulda okuyan (28 Haziran Ortaokulu, Fevzi Çakmak Ortaokulu) toplam 200 öğrenci ile geçerlik güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Yapılan faktör analizine göre ölçeğin açıklanan toplam varyansı tek boyut üzerinden %55.42’dir. Faktör analizi sonucunda 3 maddenin faktör yükleri .45’in altında olduğu için ölçekten çıkarılmış ve ölçekteki değerlendirmeler 27 madde üzerinden yapılmıştır. Ölçekten alınacak en yüksek puan 135, en düşük puan ise 27’dir. Bu araştırma için ölçeğin güvenilirliği $\alpha=0.93$ olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

İnternet yeterlik düzeyi ölçeği ile elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS 15.0 programı ile çözümlenmiştir. Verilerin analizinde, ortalama, standart sapma, bağımsız t-testi, tek yönlü varyans analizi ve LSD testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır. Aritmetik ortalamaların aralığını belirlemek amacıyla 5 sütun 4 aralık mantığından hareket edilmiştir. Bu aralığın değeri $4/5=0.8$ ’dir. Buna göre 1.00-1.79: hiç yapamıyorum, 1.80-2.59: yapamıyorum, 2.60-3.39: kısmen yapıyorum, 3.40-4.19: yapıyorum, 4.20-5.00: çok iyi yapıyorum şeklinde yorumlanmıştır.

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırmanın amaç ve alt amaçları doğrultusunda veriler analiz edilerek yorumlanmış ve ilgili araştırma sonuçları ile desteklenmiştir.

Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılanların yarısından fazlasını kız öğrenciler (%54.8), oluşturmaktadır. Sınıf düzeyi açısından %38.0’ı altıncı sınıf, %35.3’ü yedinci sınıf ve %26.7’si ise sekizinci sınıf öğrencileridir. Okulların bulunduğu çevrenin sosyo-ekonomik düzeyine göre dağılımı %46.4 düşük, %37.8 orta ve %15.8’i yüksek düzey şeklindedir. Mini bilgisayar kullanma sıklıkları incelendiğinde, haftada 3-4 kez kullanan öğrencilerin oranı %36.3’tür. Her gün mini bilgisayar kullanan öğrencilerin oranı ise %34.7’dir. Ayda birkaç kez mini bilgisayar kullanan öğrencilerin oranı %5.7’dir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlasının (%61.2) evinde 2-3 adet bilgisayar bulunmaktadır. Evlerinde 4 ve üstü bilgisayar bulunan öğrencilerin oranı %12.7’dir.

Öğrencilerin çoğu (%77.2) mini bilgisayarlarını evde kullanmaktadır. Ailesi ile ortak olarak mini bilgisayarları kullanan öğrencilerin oranı % 49.7 iken sadece kendisi kullanan öğrencilerin oranı % 50.3'tür. Öğrencilerin %40.2'si 6-8 yaş aralığında interneti kullanmaya başlamışlardır. % 9.4'ü ise 3-5 yaş aralığında internet kullanmaya başlamışlardır. Haftalık internet kullanma süreleri incelendiğinde öğrencilerin % 50.3'ü 1-3 saat kullanırken, %19.1'i 4-6 saat arasında internet kullanmaktadırlar. 16 saat ve üzeri kullanan öğrencilerin oranı 7.8'dir. Öğrencilerin %81.1'i interneti genellikle evlerinde kullanırken, %11.1'i okulda, % 6.6'sı ise internet kafelerde kullanmaktadırlar.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin bulgular

Cinsiyet	Sayı	%
Kız	281	54.8
Erkek	232	45.2
Sınıf	Sayı	%
6	195	38.0
7	181	35.3
8	137	26.7
Okulların bulunduğu çevrenin sosyo-ekonomik düzeyi	Sayı	%
Düşük	238	46.4
Orta	194	37.8
Yüksek	81	15.8
Mini bilgisayarı kullanma sıklıkları	Sayı	%
Her gün	178	34.7
Haftada 3-4 kez	186	36.3
Haftada 1 kez	120	23.4
Ayda birkaç kez	29	5.7
Evde bilgisayar adedi	Sayı	%
1	134	26.1
2-3	314	61.2
4 ve üstü	65	12.7
Mini bilgisayarın kullanıldığı yer	Sayı	%
Okul	113	22.0
Ev	396	77.2
Okul-ev	4	0.8
Mini bilgisayarı kimin kullandığı	Sayı	%
Sadece ben	258	50.3
Ailem ile ortak	255	49.7
İnterneti kullanmaya başlama yaşı	Sayı	%
3-5 yaş	48	9.4
6-8 yaş	206	40.2
9-11 yaş	188	36.6
12 ve üstü	71	13.8
İnterneti haftada kaç saat kullandıkları	Sayı	%
1-3 saat	258	50.3
4-6 saat	98	19.1
7-10 saat	75	14.6
10-15 saat	42	8.2
16 saat ve üzeri	40	7.8
İnterneti sıklıkla kullandıkları yer	Sayı	%
Ev	416	81.1
Okul	57	11.1
İnternet kafe	34	6.6
Diğer	6	1.2

1. Ortaokul öğrencilerinin internet yeterlik düzeyi ile algıları nedir?

Araştırmada internet yeterlik düzeylerini belirlemek için öğrencilere uygulanan ölçekte yer alan maddelere ilişkin tanımlayıcı istatistikler hesaplanmış ve elde edilen bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. *İnternet yeterlik düzeyi ölçeğinde yer alan maddelere ilişkin tanımlayıcı istatistikler*

Maddeler	$\bar{x}$	Ss
1. İnterneti kullanabiliyorum.	4.83	.52
2. İnternette web sayfaları arasında rahatlıkla dolaşabiliyorum.	4.65	.78
3. Kendime ait bir E-posta (E-mail) hesabı oluşturabiliyorum.	4.62	.91
4. Elektronik Posta(E-mail) alıp, gönderebiliyorum.	4.48	1.04
5. Elektronik postaya dosya ekleyip arkadaşlarıma gönderebiliyorum.	4.32	1.10
6. Sohbet programlarında kendi hesabımı oluşturabiliyorum.	4.52	1.00
7. Sohbet programlarında listeme yeni kişiler ekleyebiliyorum	4.58	.97
8. Sohbet programlarında dosya alıp-gönderebiliyorum.	4.34	1.09
9. Teknolojideki yenilikleri internette takip edebiliyorum.	4.46	.96
10. Sohbet ve forum sitelerine üye olabiliyorum.	4.15	1.26
11. Sohbet ve forum sitelerinin nezaket kurallarını biliyorum	4.30	1.12
12. Sürekli ziyaret ettiğim bir siteyi sık kullanılanlar listesine ekleyebiliyorum.	4.49	1.00
13. Tarayıcı programlarının genel ayarlarını biliyorum. (Örneğin: açılış sayfasını, sayfanın tipini değiştirebiliyorum	4.47	.99
14. İnternette bulunan metin, sunu, ses ve resim formatlarındaki dosyaları okuyabiliyorum.	4.56	.83
15. İnternette dosya indirebiliyorum.	4.55	.92
16. Müzik ve film dosyalarını bilgisayarına kaydedip bu dosyaları dinleyip, izleyebiliyorum.	4.57	.88
17. İnternette müzik ve film dosyalarının indirilmesinin yasak olduğunu biliyorum.	4.26	1.19
18. Bir internet sitesinde yer alan bilginin geçerli ve güvenilir olup olmadığına dikkat ediyorum.	4.61	.78
19. Arama motorlarında istediğim konuya ulaşabiliyorum.	4.54	.86
20. Ödevlerimle ilgili internet üzerindeki kütüphanelerde arama yapabiliyorum	4.63	.77
21. İnternette bir bilgiyi bulduktan sonra üzerinde çalışmak için uygun biçimde bilgisayarına kaydedebiliyorum	4.65	.70
22. Web sayfalarında bulduğum konuyu yazıcıdan çıktı alabiliyorum.	4.53	.93
23. FTP (Dosya Transfer Protokolü)'nin ne olduğunu biliyor ve kullanabiliyorum.	3.39	1.53
24. İnternette günlük haberleri takip edebiliyorum.	4.32	1.11
25. Web sayfası oluşturup gerekli düzenlemeleri yapabiliyorum	4.17	1.24
26. İnternet üzerinden oyun oynayabiliyorum	4.66	.81
27. İnternet üzerinden çok kullanıcı oyunları bir kaç arkadaşım ile birlikte oynayabiliyorum.	4.53	.94
Toplam	120.31	16.18

Tablo 2 incelendiğinde, öğrenciler, internet yeterlik düzeylerini 3 madde hariç (10, 23, 25. madde) tutulduğunda geri kalan 24 madde için “çok iyi yapıyorum” şeklinde ifade etmişlerdir. 10. madde “sohbet ve forum sitelerine üye olabiliyorum” ile 25. madde “web sayfası oluşturup gerekli düzenlemeleri yapabiliyorum” yeterliklerini “yapıyorum” şeklinde ifade ederken, 23. madde olan “FTP (Dosya Transfer Protokolü)'nin ne olduğunu biliyor ve kullanabiliyorum” ifadesini “kısmen yapıyorum” şeklinde ifade etmişlerdir. Genel olarak maddelere bakıldığında maddelerin toplam ortalaması $\bar{x}=120.31$ ’dir. Ortaya çıkan bu değer ölçekten alınabilecek en yüksek puan (135) üzerinden değerlendirildiğinde ortaokul öğrencilerinin internet yeterlik düzeylerinin oldukça güçlü olduğunu ifade etmek mümkündür.

2. Ortaokul öğrencilerinin internet yeterlik düzeylerinin cinsiyetlerine, sınıf düzeylerine, okulların bulunduğu çevrenin sosyo-ekonomik düzeylerine, bilgisayar kullanma sıklık durumlarına, evde bilgisayar adetine, bilgisayarın kullanıldığı yere, mini bilgisayar kullanma

durumuna, interneti kullanmaya başlama yaşlarına, interneti haftada kaç saat kullandıklarına, interneti sıklıkla kullandıkları yere göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Alt probleme ilişkin bulgulara aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin internet yeterlik düzeylerinin çeşitli değişkenlere ilişkin sonuçları

İnternet yeterlik düzeyleri		N	$\bar{x}$	Ss	t	P
Cinsiyet	Kız	279	119.17	17.27	1.74	.081
	Erkek	232	121.68	14.69		
İnternet yeterlik düzeyleri		N	$\bar{x}$	Ss	F	P
Sınıf Düzeyleri	6	195	117.69	18.53	4.66	.010
	7	180	121.19	15.02		
	8	136	122.92	13.38		
Okulların bulunduğu çevrenin Sosyo-ekonomik düzeyi	Düşük düzey	236	118.48	17.48	5.98	.003
	Orta düzey	194	120.32	16.48		
	Üst düzey	81	125.62	8.82		
Mini bilgisayar kullanma sıklıkları	Her gün	178	123.58	12.80	5.32	.001
	Haftada 3-4 kez	186	119.61	15.92		
	Haftada 1 kez	118	118.32	17.91		
	Ayda birkaç kez	29	112.86	23.92		
Evde bilgisayar adedi	1 adet	132	115.51	18.21	8.12	.000
	2-3 adet	314	122.12	14.08		
	4 adet ve üzeri	65	121.35	19.32		
Mini bilgisayarın kullanıldığı yer	Okul	113	116.67	18.45	5.13	.006
	Ev	394	121.48	15.30		
	Okul-ev	4	108.00	15.51		
İnternet yeterlik düzeyleri		N	$\bar{x}$	Ss	t	P
Mini bilgisayar kimin kullandığı	Sadece ben kullanıyorum	255	122.79	13.71	3.51	.000
	Ailem ile ortak kullanıyorum	255	117.81	18.02		
İnternet yeterlik düzeyleri		N	$\bar{x}$	Ss	F	P
İnterneti kullanmaya başlama yaşı	3-5 yaş	48	125.52	11.88	11.84	.000
	6-8 yaş	205	124.04	13.59		
	9-11 yaş	187	117.32	17.52		
	12 ve üstü	71	113.91	18.26		
İnterneti haftada kaç saat kullandıkları	1-3 saat	256	117.85	16.67	3.42	.009
	4-6 saat	98	121.54	12.37		
	7-10 saat	75	122.16	14.56		
	10-15 saat	42	119.97	21.32		
	16 saat ve üzeri	40	123.22	15.96		
İnterneti sıklıkla kullandıkları yer	Ev	414	122.26	14.00	11.16	.000
	Okul	57	111.68	22.36		
	İnternet kafe	34	112.41	20.20		
	Diğer	6	112.83	23.54		

Öğrencilerin internet yeterlik düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için bağımsız t-testi uygulanmıştır. Gerçekleştirilen t-testi sonucunda, kız ve erkek öğrencilerin internet yeterlik puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(513)=1.74$; $p>.05$]. Bu bulgu, ortaokul öğrencilerinin internet yeterlik düzeylerinin cinsiyete göre değişmediğini göstermektedir.

Öğrencilerin internet yeterlik düzeylerinin sınıf düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi ve LSD testi uygulanmıştır. 6-7-8. sınıf öğrencilerinin internet yeterlik puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur [$F(513)=4.66$; $p>.01$]. 8. sınıfta okuyan öğrencilerin internet yeterlik düzeyi ($\bar{x}=122.92$) 6. sınıfta ($\bar{x}=117.69$) ve 7. sınıfta ($\bar{x}=121.19$) okuyan öğrencilerden daha yüksek düzeydedir.

Okulların bulunduğu çevrenin sosyo-ekonomik düzeyine göre öğrencilerin internet yeterlik düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemeye yönelik olarak yapılan analiz sonucunda sosyo-ekonomik düzey ve internet yeterlik puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur [F(513)=5.98; p<.005]. Üst sosyo-ekonomik düzey grubunda bulunan ortaokul okulundaki öğrencilerin internet yeterlik puan ortalaması ($\bar{x}$ =125.62), orta ve düşük sosyo-ekonomik düzey grubunda bulunan öğrencilerin puan ortalamasından daha yüksek olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin internet yeterlik düzeylerinin bilgisayar kullanma sıklıklarına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi ve LSD testi uygulanmıştır. Bilgisayar kullanma sıklıklarına göre öğrencilerin internet yeterlik puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur [F(513)=5.32; p<.001]. Analiz sonuçlarına göre bilgisayarı her gün kullanan öğrencilerin ($\bar{x}$ =123.58) internet yeterlik puan ortalaması en yüksektir. Bunu sırasıyla haftada 3-4 kez ($\bar{x}$ =119.61), haftada 1 kez ($\bar{x}$ =118.32) ve ayda birkaç kez ($\bar{x}$ =112.86) bilgisayar kullanan öğrenciler izlemektedir.

Evde bilgisayar adetine göre öğrencilerin internet yeterlik düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi ve LSD testi uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucunda anlamlı bir fark bulunmuştur [F(511)=8.12; p<.001]. Evlerinde 2-3 adet bilgisayarı bulunan ($\bar{x}$ =122.12) öğrencilerin internet yeterlik düzeylerinin diğer gruplara göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Mini bilgisayarın kullanıldığı yer ile öğrencilerin internet yeterlik düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi ve LSD testi uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucunda anlamlı bir fark bulunmuştur [F(513)=5.13; p<.01]. Mini bilgisayarları “evlerinde” kullanan öğrencilerin ($\bar{x}$ =122.12) internet yeterlik düzeylerinin “okulda” ($\bar{x}$ =116.67) ve “hem okul hem evde kullanan” ($\bar{x}$ =108.00) öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin internet yeterlik düzeylerinin mini bilgisayarı kimin kullandığına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için bağımsız t-testi uygulanmıştır. Gerçekleştirilen t-testi sonucunda, internet yeterlik puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur [t(513)=3.51; p<.001]. “Sadece ben kullanıyorum” ($\bar{x}$ =122.79) diyen öğrencilerin internet yeterlik puanlarının ortalaması “ailem ile ortak kullanıyorum” ($\bar{x}$ =117.81) diyen öğrencilerin puan ortalamasından daha yüksek olduğu ifade edilebilir.

Öğrencilerin internet yeterlik düzeylerinin internet kullanmaya başlama yaşına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi ve LSD testi uygulanmıştır. İnternet kullanmaya başlama yaşına göre öğrencilerin internet yeterlik puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur [F(513)=11.84; p<.001]. Analiz sonuçlarına göre interneti kullanmaya başlama yaşı 3-5 yaş aralığında olan öğrencilerin ($\bar{x}$ =125.52) internet yeterlik düzeyleri puan ortalaması bu kategoride bulunan diğer gruplara göre en yüksektir. Bu bulgudan hareketle internet kullanma yaşı öğrencilerde ne kadar erken olursa internet yeterlik düzeyi de o kadar yüksek olur denebilir.

Öğrencilerin internet yeterlik düzeylerinin interneti haftada kaç saat kullandıklarına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi ve LSD testi uygulanmıştır. Haftalık internet kullanımına göre öğrencilerin internet yeterlik puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur [F(513)=3.42; p<.01]. Analiz sonuçlarına göre interneti 16 saat ve üzeri kullanan öğrencilerin ($\bar{x}$ =123.22) internet yeterlik puan ortalaması bu kategorideki diğer gruplara göre en yüksektir. İnternetin çok kullanılması internet yeterliklerinin artmasına neden olmaktadır denebilir.

Öğrencilerin internet yeterlik düzeylerinin interneti sıklıkla kullandıkları yere göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi ve LSD testi uygulanmıştır. İnterneti sıklıkla kullandıkları yere göre öğrencilerin internet yeterlik puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur [F(513)=11.16; p<.001]. Analiz sonuçlarına göre interneti evde kullanan öğrencilerin ($\bar{x}$ =122.26) internet yeterlik puan ortalaması en yüksektir. Bunu sırasıyla internet kafede ($\bar{x}$ =112.41), diğer yerlerde ($\bar{x}$ =112.83) ve okulda ($\bar{x}$ =111.68) internet kullanan öğrenciler izlemektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmanın genel amacı; ortaokul öğrencilerinin internet yeterlik düzeylerini belirlemek, farklı değişkenler açısından internet yeterlik düzeylerinin etkilenip etkilenmediğini değerlendirmektir.

Araştırma sonunda, mini bilgisayar kullanma sıklıkları incelendiğinde, haftada 3-4 kez kullanan öğrencilerin oranı %36.3'tür. Her gün mini bilgisayar kullanan öğrencilerin oranı ise %34.7'dir. Ayda birkaç kez mini bilgisayar kullanan öğrencilerin oranı %5.7'dir. Bulgulara bakıldığında ortaokul öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun mini bilgisayarlarını çok sık olarak kullandıkları görülmektedir. Numanoğlu ve Bayır (2012)'in araştırmasında ilköğretim öğrencilerinin bilgisayar kullanma sıklıklarına bakıldığında her gün bilgisayar kullandıklarını belirtenlerin oranı 6. sınıflarda %8,9, 7. sınıflarda %11,5 ve 8. sınıflarda %13,6'dır.

Haftalık internet kullanma süreleri incelendiğinde öğrencilerin % 50.3'ü 1-3 saat kullanırken, %19.1'i 4-6 saat arasında internet kullanmaktadırlar. 16 saat ve üzeri kullanan öğrencilerin oranı %7.8'dir. Gündoğdu (2006)'nın yaptığı çalışmada, ortaokul öğrencilerinin %60.9'unun haftada "1-3 saat" internet kullandığını belirlemiştir. Öğrencilerin %23.2'si "4-6 saat" internet kullanırken, "7-10 saat" internet kullananların oranı ise %9.5'dir. %5.9'luk oran "11-15 saat" kullanırken, % 0.5 lik küçük bir bölümün haftada "16 saatten fazla" internet kullandığı anlaşılmaktadır. Sakarya ve diğ.(2011), yaptıkları çalışmalarında ortaokul öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun (%42,3) haftada bir kez internet kullandığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %22.2'si interneti 2-3 günde bir kullandıklarını belirtmişlerdir. Buna karşın her gün kullanan öğrenci oranı %9.5'te kalırken, hiç kullanmayan öğrenci oranı ise %13 olarak ifade edilmiştir. Yapılan bir çalışmada ortaokul öğrencilerinin internet kullanma sıklıkları ile ilgili olarak öğrencilerin yaklaşık yarısının haftalık 1-3 saat arası internet kullandıkları belirtilmiştir (Ersoy ve Türkkan, 2009). EU Kids Online (2010)'in yaptığı çalışmaya göre 9-16 yaş arasındaki çocukların %93'ü en az haftada bir kez internete girmektedirler (%60'ı her gün veya neredeyse her gün internete girmektedir).

Öğrencilerin %81.1'i interneti genellikle evlerinde kullanırken, %11.1'i okulda, % 6.6'sı ise internet kafelerde kullanmaktadırlar. Benzer bulgulara literatürde de rastlanmıştır (Sakarya ve diğ., 2011, TUİK, 2010; Gültutan, 2007). Öğrencilerin en çok internete bağlandıkları ortam 182 öğrenci ile (%39.3) ev olmuştur. Bu oranı internet kafe (%21.2) ve okul (%20.7) izlemiştir. Diğer seçeneği (anne-babasının işyeri, akrabalarının evi vb.) ise %18.8 oranı ile son sırada yer almıştır (Sakarya ve diğ., 2011). TUİK (2010)'in yapmış olduğu çalışma sonuçlarına göre; bilgisayar kullanılan yerler; %70 ile ev, %31,3 ile işyeri, %17,5 ile internet kafe, internet kullanılan yerler ise; %62,8 ile ev, %31,6 ile işyeri, %20 ile internet kafe olarak sıralanmaktadır. Elde edilen veriler, TUİK verilerini destekler niteliktedir. Özkan (2010) öğrencilerin yarıdan fazlasının bilgisayar kullanmayı öğrendikleri yer olarak ev ortamını bulgu olarak ortaya koymuştur. Bunun yanında yine ev gibi bilgisayar kullanımının sağlandığı bir diğer ortam okuldur. Öğrencilerin yine büyük bir kısmı ev dışında bilgisayar kullanmayı okulda öğrenmişlerdir. Ortaokul öğrencilerinin büyük bir kısmının evde ve okulda bilgisayar kullandığı saptanmıştır. İnternet kafelerde bilgisayar kullanma oranı, evde ve okulda bilgisayar kullanma oranına göre oldukça düşük düzeydedir. Gündoğdu (2006)'nın çalışmasında öğrencilerin internet erişim olanakları incelendiğinde en yüksek dağılımı sırasıyla %59.1 oranıyla "Okuldan", %23.1 ile "internet kafeden", %11.6 ile "Arkadaşlarının evinden" ve %6.2 "Diğer" oluşturduğu görülmektedir. EU Kids Online (2010) çalışma projesine göre internet kullanımının en yaygın olduğu yer ev (%87), daha sonra okul (%63) olmuştur. Bilgisayar ve internetin kullanıldığı yere ilişkin sonuçlar alan yazından elde edilen sonuçları desteklemektedir.

Bu çalışmada öğrencilerin internet yeterliklerinin "yüksek" düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğrenciler internet konusunda kendilerini oldukça yeterli görmektedirler. Öğrencilerin eğitimleri süresince aldıkları bilgisayar dersinin, erken yaşta bilgisayarla ve internetle tanışmalarının, sahip oldukları mini bilgisayarların onların internet yeterlik düzeylerini olumlu yönde etkilediğini ifade etmek mümkündür. Gündoğdu (2006) yaptığı çalışmada ortaokul öğrencilerinin internet yeterliklerinin orta düzeyde olduğunu bulmuştur.

Bu çalışmada öğrencilerin internet yeterlik düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için bağımsız t-testi uygulanmıştır. Gerçekleştirilen t-testi sonucunda, kız ve erkek öğrencilerin internet yeterlik puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark

bulunmamıştır. Gündoğdu (2006)'nın yaptığı araştırma bulguları ortaya çıkan bulguyu desteklemektedir. Gündoğdu (2006), kız öğrenciler ile erkek öğrencilerin internet yeterlik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulmamıştır. Oysa literatürde erkek öğrencilerin internet öz-yeterlik puanlarında erkekler lehine anlamlı farklılığa rastlanmıştır (Bunz, Curry ve Voon, 2007; Durndell ve Haag, 2002; Hargittai ve Shafer, 2006; Li ve Kirkup, 2007; Liaw, 2002; Peng et al., 2006; Schumacher ve Morahan-Martin, 2001; Torkezadeh ve van Dyke, 2002; Tsai et al., 2001; Wu ve Tsai, 2006).

Öğrencilerin internet yeterlik düzeylerinin sınıf düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda 8. sınıfta okuyan öğrencilerin internet yeterlik düzeyi ($\bar{x}=122.92$) 6. ve 7. sınıfta okuyan öğrencilerden daha yüksek düzeydedir. İnternet yeterlik düzeyinin öğrencilerin sınıf düzeylerine paralel olarak yaşları arttıkça internet yeterliklerinin yükseldiği sonucuna varılabilir. Bu bulgu Aktaş (2005), Kavuk (2011) ve Döner'in (2011) yaptığı araştırmalarda ortaya çıkan bulgularla da örtüşmektedir.

Analiz sonuçlarına göre mini bilgisayarı her gün kullanan öğrencilerin ($\bar{x}=123.58$) internet yeterlik puan ortalaması en yüksektir. Bunu sırasıyla haftada 3-4 kez ($\bar{x}=119.61$), haftada 1 kez ($\bar{x}=118.32$) ve ayda birkaç kez ($\bar{x}=112.86$) bilgisayar kullanan öğrenciler izlemektedir. Bulgulardan da görüldüğü üzere internet yeterlikleri ile bilgisayar kullanma süresi arasında doğrusal bir ilişki olduğu ifade edilebilir.

Bu araştırmada evlerinde 2-3 adet bilgisayarı bulunan ($\bar{x}=122.12$) öğrencilerin internet yeterlik düzeyleri diğer gruplara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Mini bilgisayarı "Sadece ben kullanıyorum" ($\bar{x}=122.79$) diyen öğrencilerin internet yeterlik puanlarının ortalaması "ailem ile ortak kullanıyorum" ($\bar{x}=117.81$) diyen öğrencilerin puan ortalamasından daha yüksek olduğu görülmüştür. Bilgisayar sahipliğinin öğrencilerinin internet yeterlik düzeyleri üzerinde olumlu etkisinin olduğu ifade edilebilir.

Analiz sonuçlarına göre interneti kullanmaya başlama yaşı 3-5 yaş aralığında olan öğrencilerin ($\bar{x}=125.52$) internet yeterlik düzeyleri puan ortalaması bu kategoride bulunan diğer gruplara göre en yüksektir. Bu bulgudan hareketle internet kullanma yaşı öğrencilerde ne kadar erken olursa internet yeterlik düzeyi de o kadar yüksek olur denebilir.

Analiz sonuçlarına göre interneti 16 saat ve üzeri kullanan öğrencilerin ($\bar{x}=123.22$) internet yeterlik puan ortalaması bu kategorideki diğer gruplara göre en yüksektir. İnternetin çok kullanılması internet yeterliklerinin artmasına neden olmaktadır denebilir.

Analiz sonuçlarına göre interneti evde kullanan öğrencilerin ($\bar{x}=122.26$) internet yeterlik puan ortalaması en yüksektir. Bunu sırasıyla internet kafede ($\bar{x}=112.41$), diğer yerlerde ($\bar{x}=112.83$) ve okulda ($\bar{x}=111.68$) internet kullanan öğrenciler izlemektedir. Literatürde bu konuyla ilgili farklı bulgulara rastlanmıştır. Gündoğdu (2006)'nın çalışmasında internete okuldan bağlanan öğrencilerin diğer gruplara göre internet yeterlik düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Sonuç olarak bu araştırma ile bir sosyal sorumluluk projesi olarak gerçekleştirilen üç yıllık bir uygulamanın ortaokul öğrencilerinin internet yeterliklerine etkisi olup olmadığı değerlendirilmeye çalışılmıştır. Mini bilgisayar dağıtılan ortaokul öğrencilerinin internet yeterlik düzeyleri incelenmiş ve ortaya çıkan sonucun memnuniyet verici düzeyde olduğu görülmüştür. İleride yapılacak çalışmalarda öğrencilerle görüşmeler yapılarak internet konusunda algıları ve tutumları hakkında daha detaylı bir şekilde görüşleri ortaya konabilecek araştırmalar da yapılabilir. Bu sosyal sorumluluk projesi hakkında ilgili çevrelerin (öğretmen, yönetici, veli vb.) görüşleri alınabilir.

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, B. ve Yılmaz, E. (2005). Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Düzeyleri ile İnternet Kullanım Sıklıkları ve İnternet Kullanım Amaçları. *Eğitim Araştırmaları*, 19, 1-4.
- Aktaş Arnas, Y. (2005). 3-18 Yaş Grubu Çocukların İnteraktif İletişim Araçlarını Kullanmalarının Değerlendirilmesi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET-* 4(4): 59-66 <http://www.tojet.net/volumes/v4i4.pdf>

- Bilgi Toplumu İstatistikleri, (2011). [http://www.bilgitoplumu.gov.tr/Documents/1/Diger/Bilgi ToplumuIstatistikleri 2011.pdf](http://www.bilgitoplumu.gov.tr/Documents/1/Diger/Bilgi_ToplumuIstatistikleri_2011.pdf)
- Bunz, U., Curry, C., & Voon, W. (2007). Perceived Versus Actual Computer-Email-Web Fluency. *Computers in Human Behavior*, 23(5), 2331-2344.
- Döner, C. (2011). *Ortaokul Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Durndell, A. & Haag, Z. (2002). Computer Self Efficacy, Computer Anxiety, Attitudes Towards The Internet and Reported Experience with The Internet, By Gender, in An East European Sample. *Computers in Human Behavior*, 18, 521-535.
- Ersoy, A. ve Türkkan, B. (2009). İlköğretim Öğrencilerinin Resimlerinde İnternet Algısı. *İlköğretim Online*, 8(1), 57-73. <http://ilkogretim-online.org.tr/vol8say1/v8s1m6.pdf> adresinden 23 Ekim 2011 tarihinde erişilmiştir.
- Ersoy, A. ve Yaşar, Ş. (2002). Ortaokul 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin İnternet Kullanma Durumları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(4), 401-426. http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2003_cilt1/sayi_4/401-426.PDF adresinden 11.09.2011 tarihinde erişilmiştir.
- EU Kids Online II Türkiye (2010). *Avrupa Çevrimiçi Çocuklar Araştırma Projesi Türkiye Sonuçları*. <http://eukidsonline.metu.edu.tr> adresinden 20 Kasım 2010 tarihinde erişilmiştir.
- Gültutan, Ş. (2007). *Ortaokul 6., 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin İnternet Kullanma Alışkanlıkları*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Gündoğdu, D.(2006). *Ortaokul Öğrencilerinin İnternet Kullanım Düzeyleri ve Amaçları (Elazığ İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Hargittai, E. & Shafer, S. 2006. "Differences in Actual and Perceived Online Skills: The Role of Gender." *Social Science Quarterly*.
- Kaptan, S. (1995). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*. Ankara: Tekışık Yayıncılık.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri (17.baskı)*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kavuk, M. (2011). *Ortaokul Öğrencilerinde Sanal Zorbalığın İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kaya, Z. (2005). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Li, N. & Kirkup, G., (2007). Gender and Cultural Differences in Internet Use: A Study of China and The Uk. *Computers ve Education*, 48, 301-317, 2007.
- Liaw, S., S. (2002). An Internet Survey For Perceptions of Computers, and The World Wide Web: Relationship, Prediction, and Difference. *Computers in Human Behavior*, 18 (1), pp. 17-35.
- Numanoğlu, G. ve Bayır Ş. (2012). Ortaokul İkinci Kademe Öğrencilerinin Sınıf Düzeylerine Göre İnternet Kullanımları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi. Bahar*, 10 (2). 295-323.
- Özkan, E. (2010). *Ortaokul II. Kademe Öğrencilerinin Bilgisayar-İnternet Kullanım Durumlarının Değerlendirilmesi (Uşak İli Örneği)* Yüksek Lisans Tezi. Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Peng, H., Tsai, C. C., & Wu, Y.T. (2006). University Students' Self-Efficacy and Their Attitudes Toward The İnternet: The Role of Students' Perceptions of The İnternet. *Educational Studies*, 32, 73-86.
- Sakarya, S., Tercan, İ. ve Çoklar, A., N. (2011). İlköğretim Öğrencilerinin İnterneti ve Arama Motorlarını Kullanım Durumları. *5 th International Computer & Instructional Technologies Symposium*, 22-24 September 2011 Fırat University, Elazığ- Türkiye.
- Sarı, F. (2000). Eğitim Ortamlarında İnternette Nasıl Yararlanılır? <http://bilkom.com.tr>. Adresinden 12.06.2010 tarihinde erişilmiştir.
- Schumacher, P. & Morahan-Martin, J. (2001). Gender, İnternet and Computer Attitudes and Experiences. *Computers in Human Behavior*, 17 (1), 95-110.
- Torkzadeh G. & Van Dyke, T. (2002). Effects of Training on İnternet Self-Efficacy and Computer Use Attitudes. *Computers in Human Behavior*, 18, 479-494.
- Tsai, C.-C., Lin, SSJ, & Tsai, M. J. (2001). Developing an İnternet Attitude Scale for High School Students. *Computer & Education*, 37, p.41-51.
- TUİK (2010). "Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması Sonuçları", Sayı:14818 Ağustos 2010. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=6308> adresinden 2.04.2011 tarihinde erişilmiştir.
- Wu, Y. T & Tsai C.-C. (2006). University Students' İnternet Attitudes and İnternet Self-Efficacy: A Study at Three Universities in Taiwan. *CyberPsychology and Behavior*, 9, 441-450.